

Anf. 106 ROLF ÅBJÖRNSSON (kd):

Fru talman! Till att börja med vill jag för Kristdemokraternas räkning yrka bifall till reservation 15 under punkt 35.

Först och främst tycker jag att det är egendomligt att en sådan här sakfråga förs in under den allmänna budgetdebatten. En sådan här sak borde avhandlas för sig och på det viset få den belysning i debatten som den förtjänar. Det här är inget speciellt för just Estoniafrågan, utan det förekommer titt som tätt i övrigt också. Jag reagerar alltid med största ovilja och mot vilja mot detta sätt att sköta saker och ting. Det är ett konstitutionellt fel.

Sedan går jag över till själva saken. Vi har alltså reagerat på ett avgränsat område inom denna sak, och det gäller Haverikommissionens rapport. Vi misstänker på goda grunder att den i många avseenden är felaktig, vilseledande och otjänlig för sitt ändamål.

Det är utomordentligt olyckligt när man får fram en sådan här produkt i ett offentligt sammanhang. Vi i de moderna västdemokratierna blir mer och mer varse vilken betydelse institutionerna har för ett lands utveckling och välstånd. I det här fallet är det naturligtvis väldigt tunga institutioner, eftersom det ytterst är regering och riksdag som är inblandade i ett utredningsförfarande som nästan till en del skulle kunna jämföras med ett rättsligt förfarande inom domstolsväsendets ram.

Kraven på en sådan här utredning måste självfallet vara höga. Mot den bakgrunden är det naturligtvis väldigt viktigt att det här sköts på bästa sätt.

Nu har vi hört statsrådet Mona Sahlin medge att här har begåtts fel och misstag. Det är gott och väl att hon kan säga det. Det vore konstigt annars - vi människor gör fel och misstag. Men vi har också möjligheter att i mångt och mycket rätta till dem.

Statsrådet ägnar rätt mycket tid åt olika aktiviteter som görs från regeringens sida och även från andra för att förbättra saker och ting med hänsyn till vad som har hänt. Det är naturligtvis utomordentligt värdefullt. Men i det här sammanhanget skulle man egentligen vilja koncentrera sig på hur vi hanterar Haverikommissionens betänkande, som har utsatts för sådan avsevärd kritik - och som det förefaller en utomstående i många avseenden ganska välgrundad kritik. Jag kan inte förstå annat än att regeringen också är inne på att detta nog inte är helt bra. Därför ger den myndigheten Styrelsen för psykologiskt försvar i uppdrag att samla in fakta och att hålla en faktabank tillgänglig.

Jag och mitt parti har nog en känsla av att vi här söker någon form av sammanställning av det material som finns och en belysning av vad det materialet har för faktamässig innebörd om vad som har hänt såvitt man i dag kan komma fram med gällande kunskaper.

Det ser inte ut som om denna myndighet ens skulle ha det uppdraget, utan det är mer fråga om något slags bibliotek. Detta är inte tillfyllest. Sverige måste äga frågan när det gäller att vi själva kan ta på oss att göra en kvalificerad genomgång av detta material utan att på något sätt kränka gravriden eller över huvud taget beröra den sidan av saken.

Detta är i stället ett administrativt och intellektuellt tekniskt arbete. Det borde vara fullt möjligt att göra detta, och även ganska behjärtansvärt. Om vi inte får till stånd denna form av genomgång så kommer nämligen den här frågan att

leva sitt eget liv och bli något av en varböld i det offentliga samtalet.

Det är ganska svårt att förstå varför man inte kan ta detta steg. I och med detta verkar man komma en bit på väg, men ändå inte riktigt ända fram. Här sägs det i en mening som jag har väldigt svårt att förstå någonting om att myndigheten ska göra ett exempel på hur fartyget i sjunkförloppets slutskede kan ha vattenfyllts. Det låter väldigt konstigt - som om man gör något slags intellektuell övning med det värde det hava kan. Det är väl inte det som man egentligen är ute efter, utan man vill ju veta hur nära sanningen man kan komma. Det är det som vi som intressenter i den här frågan vill ha klarlagt. Det är möjligt att detta ligger bakom det hela, men att det inte riktigt går att ta till sig det med den här skrivningen. Det skulle i och för sig vara mycket intressant att få detta belyst, möjligen från utskottets ledamöter som kanske bättre kan begripa sig på skrivningen.

Statsrådet Mona Sahlin talar mycket om forskning och om andra aktiviteter. Det är oerhört värdefullt och bra. Frågan är om inte just ett sådant här samlat utlåtande om alla dessa fakta skulle kunna vara ett bra underlag för fortsatt forskning.

Med detta ber jag att få tacka för ordet, fru talman.